

tevõttesse ega investeerida, kuna poliitiline risk oleks olnud liiga suur.

Esimesed ühisetevõtted olid EKE Sadolini, riikliku ehitussektori poole pealt oli Rae betoon ja siis ka AS Kunda Nordic Tsement.

Moskvaga asju ajades tekkisid Aadu Kanal head kontaktid ka Jeltsiniga. „Ta kirjutas alla mitmed dokumendid, mille kohaselt oleks kaubavahetuse korras tulnud Eestisse kaasaegne kuivmenetlusega tsemenditehas, millest Kunda täna unistab ja õige mitu tellisetehast, kuid me hakkasime laulma natuke liiga vara. Oleks me iseseisvumisega veel aasta oodanud, oleksime need asjad kätte saanud, kuid Moskva pani risti peale,“ naerab Aadu Kana asjade kulgu meenutades.

EV algusaeg ja Kunda tsemenditehas

Riiklike komiteede kaotamisel asendused need ministereeriumitega ning ehitusvaldkond jäi justkui mitme tuule vahele. Mart Laari esimese valitsuse ajal kaotati ka Ehitusministeerium eraldi seisva üksusena ning seejärel koliti kord Majandusministeeriumi, kord Keskkonnaministeeriumi alluvusalasse. Lõpuks lahustati ehituse haru funktsioonid ära erinevate Majandusministeeriumi osakondade vahel. „Üritasin meeleheitlikult ehitusjärelevalvet, normiloomet ja seaduseblokki koos hoida, kuid ehitusosakonna funktsioonid olid juba täielikult muutunud, kaldudes tugevalt vaid seadusloome poole,“ meenutab Kana. Nii tuli lõpetada 15 aastat kestnud riigitöö.

2001. aastal avanes mehel võimalus minna vanemnõunikuna uuele tööle Kunda Nordic Tsementi, ettevõttesse, mille loomine 1992. aastal oli üheks suuremaks elutöök AS Kunda Tehased juhatuse esimehele.

„Minu haldusalas olid karjäärid, maavarade ressursid, kasvuhoonegaasid, uued projektid alternatiivkütuste vallas ja täna on rõõm tõdeda, et Kunda Nordic Tsemendil on maavarade ja põlevkivi-ga kindlustatus 50. aastaks,“ lausub Aadu Kana. „Olin justkui Kunda esindusfiguur väljapoole, seda nii Mäeseltsis, Looduskaitse-seltsis, Maavarade Komisjonis, EMTL-is, Betooniühingus, Keskkonnaministeeriumi struktuurides. Rõõm on see, et olen nendega seotud siiani, näiteks erinevatel keskkonnapäevadel moderaatorina või Kunda raamatu kaasautorina.“

Käed betooni. Aadu Kana ja Tiit Vähi Kunda tsemendimuuseumis.

Vene Föderatsiooni riigitegelane Sergei Ivanov ja Aadu Kana.

Eesti Betooniühing ja betoonipäev

Betoonipäeva ning Betooniühingu juured ulatuvad Kundasse. Kunda Nordic Tsemendis tööle asudes sai Aadu Kana üheks esimeseks töök Betooniühingu loomine, et esile tõsta betoonarhitektuuri ja tekitada tsemendile turgu. Just Kundast sai käivitatud ka parima betooniühingu konkurss ja betoonipäev.

„Tsemenditarve oli ehituse tipphetkel, mil Lasnamäe ehitati, üle 500 kg inimese kohta. 1992. aastaks, kui sündis Kunda Nordic Tsement, kukkus see 120 kg peale. Väikeste laevadega viidi tsementi ja klinkrit Saksamaale, Hollandisse, Belgiasse, kuid koduturu elavdamiseks tegime Aasta Betoonehitise konkursi, et ka arhitektid muudaksid meelt. Betooniühingusse kutsuti lisaks tootjatele ka projekteerijad ja ehitajad, et muuta valdkonda laiapõhjälisemaks. Arhitektid on hakanud aru saama, et igas uues ehitises saab näidata betoonpinda atraktiivsel moel ja et betoon võimaldab teha erinevaid pindasid voolavate pindade ja graafilise betoonini välja.“

Betoon pakub võimalusi

Valdkonna areng on olnud kiire. „Rahvusvahelistest kontsernidest on tulnud oskusteave, oleme panustanud ka tehnoloogiliste juhiste ja standardite väljatöötamise ning toimuvad pidevad koolitused. Oleme pinnatöötamise ning betooni tugevuse kvaliteedi omadustelt Euroopa tasemel,“ kiidab mees.

Betooni puhul võib rääkida nii konstruktioonilisest tugevusest, vormist kui pinnaviimistluse erinevatest võimalustest. „Iga aasta toob midagi uut, sel aastal oli Aasta Betoonehitiste nominentide hulgas Muuga sild, mis paistis silma jä-